

Kendelse af 27. oktober 1994. 94-5.169.

Klage fra en kunde i et pengeinstitut over pengeinstitutts dispositioner i forhold til ham, herunder i erhvervsforhold ikke imødekommet (afvist), da kunden ikke var part efter bank- og sparekasseloven.

Bank- og sparekasselovens § 50 b, stk. 5.

(Merete Cordes, Kirsten Levinsen og Niels Larsen)

Ved skrivelse af 19. januar 1994 har advokat A på vegne K klaget over, at Finanstilsynet i skrivelse af 17. januar 1994 (j.nr. 6264-0011, F 300) har afslået at tage stilling til, om B Bank i en nærmere beskrevet sag har handlet i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god pengeinstitutpraksis, jfr. bank- og sparekasseloven § 1, stk. 6.

Sagens omstændigheder:

I skrivelse af 27. december 1993 til Finanstilsynet oplyste advokat A bl.a., at klagerens selskab, C ApS, på et tidspunkt var medinteressent i D I/S, der i august 1988 etablerede en kassekredit på 2 mill. kr. i E-banken A/S (B Bank). Til sikkerhed herfor kautionerede klager personligt med 150.000 kr., indlagde 2 ejerpantebreve på hhv. 220.000 kr. og 400.000 kr., der tillige tjente til sikkerhed for en personlig kassekredit på 100.000 kr. De stillede sikkerheder skulle frigives, når kassekreditten med D A/S var nedbragt til 1 mill. kr.

Den 4. januar 1991 opsagde banken engagementet med såvel D A/S som klageren personligt med 17 dages varsel uden forudgående orientering og alene med den begrundelse, at banken ikke havde fuld indsigt i klagerens personlige regnskaber - hvilket der forelå en tidligere aftale om, at banken ikke skulle have. Den 22. januar 1991 var kassekreditten nedbragt til under 1 mill. kr. Desuagtet nægtede banken at frigive de af klageren stillede sikkerheder (ejerpantebreve på ialt 620.000 kr), men indgav i stedet den 28. januar 1991 konkursbegæring mod D A/S. Endvidere nægtede banken at frigive klagerens private depot på 600.000 kr., der intet havde med det refererede låneforhold at gøre, til et andet pengeinstitut og opsagde klagerens personlige kassekredit.

Sagen er i det hele blevet forligt senere.

Efterfølgende har klageren indbragt bankens holdninger vedrørende klagerens personlige depot og kassekredit for Pengeinstitutankenævnet. Ved kendelse, afsagt den 24. april 1992, udtaler Pengeinstitutankenævnet bl.a. kritik af, at banken først efter 2 måneders forløb efterkom anmodningen om overførsel af klagerens personlige depot til et andet pengeinstitut, og Pengeinstitutankenævnet udtalte desuden, at banken ikke havde været berettiget til at opsiges klagerens personlige kassekredit som sket, at banken ved dens advokat, der gennem en klausul i forliget havde forsøgt at afskære klageren fra at indgive klage til Pengeinstitutankenævnet, herved klart havde handlet i strid med god pengeinstitutskik.

Ved stævning af 18. marts 1993, udtaget i Sø- og Handelsretten, har klageren overfor B Bank nedlagt påstand om, at banken på 6 forskellige punkter har været uberettiget til at handle som sket og påstand om, at banken forpligtes at betale klageren 1.195.000 kr. i erstatning.

Til brug ved behandlingen af denne retssag har klageren ved skrivelse af 27. december 1993 anmodet Finanstilsynet om at besvare følgende spørgsmål.

1. Er det i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god pengeinstitutpraksis og bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6 at opsiges et engagement

a) uden grund eller begrundelse,

b) uden rimelig grund eller begrundelse.

2. Er det i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god pengeinstitutpraksis, at nægte at modtage et beløb til indsættelse på en nærmere angiven konto.

3. Er det i strid med redelig forretningsskik og god pengeinstitutpraksis, at nægte frigivelsen af stillede sikkerheder, når betingelserne herfor er opfyldte og i bekræftende fald,

4. Var B Bank A/S i januar måned 1991 forpligtet til at frigive de af K stillede sikkerheder, under hensyn til at kassekreditten var nedbragt til kr. 988.619,51.

Finanstilsynet besvarede henvendelsen i den påklagede skrivelse af 17. januar 1994

således:

"... anmodet Finanstilsynet om stillingtagen til, hvorvidt B Bank A/S i en nærmere beskrevet sag har handlet i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god pengeinstitutpraksis, jf. bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6.

Tilsynet skal i denne anledning meddele, at tilsynet ikke kan tage stilling til privatretlige tvister mellem et pengeinstitut og en kunde.

Hvorvidt pengeinstituttet handler i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god pengeinstitutpraksis, jf. bank- og sparekasse-lovens § 1, stk. 6, er imidlertid alene et spørgsmål mellem tilsynet og pengeinstituttet.

Deres oplysninger vil indgå i tilsynets vurdering af, hvorvidt B Bank A/S til stadighed lever op til bank- og sparekasselovens bestemmelser... "

Advokat A har i klagen af 19. januar 1994 til Erhvervsankenævnet anmodet ankenævnet om at pålægge Finanstilsynet at besvare spørgsmålene.

I en af Erhvervsankenævnet indhentet redegørelse fra Finanstilsynet af 25. marts 1994, har tilsynet bl.a. udtalt:

"... Finanstilsynet skal anføre, at man fastholder afgørelsen i tilsynets skrivelse af 17. januar 1994 - både vedrørende bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6, og vedrørende bank- og sparekasselovens § 50b, stk. 5.

Hvorvidt at pengeinstitut handler i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god pengeinstitutpraksis, jf. bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6, er alene et spørgsmål mellem tilsynet og pengeinstituttet.

Oplysninger om enkeltsager vil kunne indgå i tilsynets samlede vurdering af, om et pengeinstitut handler i overensstemmelse med bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6. Afgørelsen af den enkelte sag henhører imidlertid under Pengeinstitutankenævnet eller domstolene.

For så vidt angår bank- og sparekasselovens § 50b, stk. 5, skal man anføre, at det fremgår af bank- og sparekasselovens § 50b, stk. 5, at kun de institutter, med hvilke der føres tilsyn, betragtes som part i sager vedrørende disse. Herved begrænses det generelle partsbegreb i henhold til forvaltningslovens § 9. Tilsynet skal gøre opmærksom på, at reglerne om tavshedspligt i bank- og sparekasseloven er fastsat af hensyn til såvel pengeinstitutterne som disses kunder... "

Finanstilsynet har endvidere peget på Erhvervsankenævnets kendelse af 30. december 1993, hvorefter ankenævnet under henvisning til den indskrænkning af partsbegrebet, der er sket, ved bank- og sparekasselovens § 50b, stk. 5, har udtalt, at Finanstilsynet normalt vil være berettiget til at afvise, at foretage en konkret bedømmelse efter § 1, stk. 6, af en klage over et pengeinstitut.

Advokat A har heroverfor gjort gældende, at det fortsat er klagerens opfattelse, at Finanstilsynet skal og kan besvare de rejste spørgsmål. Det forekommer besynderligt, hvis erhvervskunder, for hvem Pengeinstitutankenævnet ikke har kompetence, skal være henvist til domstolene, når den retlige standard i § 1, stk. 6, netop angår forhold mellem kunde og pengeinstitut.

Ankenævnet udtaler:

Ved afgørelsen har nævnet lagt til grund, at en bedømmelse og besvarelse af spørgsmålene til Finanstilsynet efter sagens karakter vil forudsætte en konkret undersøgelse og inddragelse af de konkrete omstændigheder, der ligger til grund for henvendelsen. Som følge heraf må henvendelsen til Finanstilsynet bedømmes som en konkret klage over bankens adfærd, uanset at flere af spørgsmålene formelt fremtræder med et principielt indhold.

Med virkning fra den 1. januar 1991 blev den nugældende § 50b indføjet i bank- og sparekasseloven. Efter bestemmelsen pålægges bl.a. Finanstilsynet en særlig tavshedspligt vedrørende det, som tilsynet gennem dets virksomhed bliver vidende om. § 50b, stk. 5, indeholder endvidere en regel om, at alene et pengeinstitut kan anses som part i forhold til Finanstilsynet. Det følger heraf, at klagerens henvendelse indgår i grundlaget for Finanstilsynets almindelige tilsyn med banken, herunder med hensyn til en evt. bedømmelse efter loven § 1, stk. 6. Men de af klageren rejste spørgsmål kan ikke behandles i forhold til klageren, der efter loven ikke kan have status som part og derfor er omfattet af Finanstilsynets tavshedsforpligtelse.

Ankenævnet stadfæster herefter den påklagede afgørelse.

Det tilføjes, at Erhvervsankenævnet i nogle tilfælde vedrørende klager fra tiden før den 1. januar 1991 har pålagt Finanstilsynet at foretage en undersøgelse, ligesom ankenævnet har bedømt klager over undersøgelser foretaget af Finanstilsynet vedrørende § 1, stk. 6, før denne dato, men at nævnet,

jfr. f.eks. ankenævnets kendelse af 30. december 1993 (Årsberetning 1993, nr. 3), herefter i overensstemmelse med det anførte har måttet tiltræde, at Finanstilsynet har afvist at foretage en bedømmelse efter bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6, af en kundes konkrete klage over et pengeinstitut.